

BU HAFTA:

Obama ABD'nin 44. Başkanı Seçildi

- **Obama ABD'nin 44. Başkanı Seçildi**
- **Türkiye Obama'lı Yıllara Hazır mı?**

Obama, 4 Kasım seçimlerinden oyların % 52'sini alarak galip çıktı. Ohio, Pennsylvania, New Hampshire, Iowa, New Mexico ve Virginia gibi kritik ve çoğunlukla Cumhuriyetçileri destekleyen eyaletler Obama'yı destekleyerek büyük ölçüde seçimin kaderini belirledi. Amerikalılar bu seçimlerde sadece başkanlarını değil Senato'nun üçte birini ve Temsilciler Meclisi'nin tamamını seçtiler ve Demokratlar Kongre'nin her iki kanadında da çoğunluğu elde etti. 130 milyon seçmenin oy kullandığı seçimler 1960'dan bu yana görülen en yüksek katılım oranına sahne oldu.

Pek çok anlamda 4 Kasım 2008 seçimleri Amerikan tarihinde bir dönüm noktası sayılabilir. Toplumun her kesimini politik sürece böylesine dahil eden bir seçim Amerikan demokrasi tarihinde ender görülen bir olgu. Daha evvelki seçimlerin marjinal kesimleri olan siyahlar, Hispanikler ve gençler bu seçimin ve Obama'nın zaferinin bel kemiğini oluşturdu. Seçim istatistiklerine bakıldığında seçmenin %13'ünün siyah olduğu görülüyor. Geçen yıllara oranla seçmenin bu kesimi rekor düzeyde katılım sağlamış bu yılki seçimlere. Bu grubun ezici bir çoğunluğu Obama'ya oy verdi. Toplumun diğer azınlık nüfusu da benzer bir eğilim gösteriyor. Daha evvel Cumhuriyetçi kanada oy veren Hispanik kesim bu seçimlerde Demokrat adayı destekledi. Asyalı ve Arap azınlık da oyunu Obama'dan yana kullandı. Gençlerin de oldukça önemli bir çoğunluğu Obama'ya oy verdi. Obama'nın zaferinin Amerikan demokrasi tarihi açısından belki de en önemli yanı kamusal

alanı toplumun azınlıklarına açarak devlet-toplum ilişkisini yeniden şekillendirmesi. Her seçimin ardından katılımın azlığı nedeniyle sorgulanan Amerikan demokrasisi bu kez demokrasi testini geçmiş görünüyor. Obama'nın dış politikada vaadettiği işbirliği ve istişareye vurgu yapan tutum Obama'nın iç politikada yürüttüğü çok yönlülükle de örtüşüyor. Eğer Obama Amerikan toplumunun farklı kesimlerinden aldığı desteği dünya ölçeğinde de sürdürebilirse, önümüzdeki 4 yıl boyunca Amerika karşıtlığının hızla azaldığının görülmesi şaşırtıcı olmayacaktır. Seçimin hemen ardından dünyanın farklı yerlerinden gelen olumlu tepkiler bu beklentiyi güçlendiriyor.

AMERİKAN EKONOMİSİNDEN OLUMSUZ SİNYALLER GELMEYE DEVAM EDİYOR

Başkanlığı kazanan Obama için resim tamamen pembe değil. Ekonomik krizin rüzgarıyla iş başına geldiği ve ekonomiyi düzlüğe çıkarma vaadiyle toplumun pek çok kesiminin desteğini aldığı düşünüldüğünde Obama'nın işinin kolay olmadığı açık. Amerikan ekonomisinde tehlike çanları çalmaya devam ediyor. Cuma günü zor durumda olan iki bankaya daha el konuldu ve böylelikle yılbaşından bu yana el konulan banka sayısı 19'a yükseldi. El konulan bankalardan Houston merkezli Franklin Bank'ın 5.1 milyar dolar varlığı, 3.7 milyar dolar da mevduatı bulunuyordu. Kaliforniya merkezli Security Pacific Bank of California'nın ise 561 milyon dolarlık varlığı mevcuttu. Yetkililer, batan iki bankanın fona maliyetinin 1.6 milyar doları bulacağını açıkladı. Ekonomi kurmayları ile kameraların karşısına geçen Obama orta sınıfı güçlendirmek için yeni bir kurtarma paketine ihtiyaç olduğunu söyledi. El konulan bankalarla ilgili olarak

ise yetkinin hala Bush'ta olduğunu hatırlattı. Obama'nın değişim mesajlarına rağmen ekonomi kurmaylarını yeni yüzlerden seçmemesi ekonomiye attığı önemi kavramak açısından oldukça önemli. Tarihinin en önemli ekonomik krizlerinden birini yaşamakta olan ve seçmenin %60'ının oyunu ekonomik durumun belirlediği bir Amerika'da yeni isimlerle yola çıkmanın riskli olacağı açık. Bu nedenle Obama'nın ekonomi kurmayları

arasında Bill Clinton döneminden Larry Summers, Robert Reich, Paul Volcker gibi isimler yer alıyor. Batan bankalar, sayılara 10 milyona yaklaşan işsiz Amerikalı, kriz nedeniyle işini ve evini kaybeden aileler düşünüldüğünde durumun vahameti daha net anlaşılıyor. Obama'nın yalnızca kendi halkının değil tüm dünyanın beklentilerini karşılayıp karşılayamayacağını zaman gösterecek.

Türkiye Obama'lı Yıllara Hazır mı?

Abdullah Akyüz, TÜSİAD ABD Temsilcisi

Obama'nın, iki yıla yakın bir maratonu takiben ABD Başkanı seçildikten sonra 4 Kasım gecesi Chicago'da yaptığı konuşmayı dinliyorum. Yüzündeki mutlu yorgunluk dikkat çekmeyecek gibi değil. Kampanyayı ne kadar tutarlı, dikkatli ve özenli bir şekilde yürüttüyse, zaferi de o denli zarif ve mağrur bir şekilde karşılıyor. Diğer yandan, hafif bir endişe de hissediyor gibiyim suratında. Sanki, "tamam, başkan oldum ama asıl iş şimdi başlıyor" der gibi bakıyor etrafına. Bana gelince, bir yabancı olarak, tarihi bir seçimi yerinde izlemenin keyfini doyasıya yaşıyorum.

Obama'nın seçilmesi ne anlama geliyor?

Bu seçim sonuçlarını doğru bir şekilde değerlendirmemiz gerekiyor. Aksi takdirde, ne ABD özelinde, ne de dünyaya yansımaları bakımından önümüzdeki dört (hatta sekiz) yılı anlamamız mümkün olmaz. Amerikan seçmeni, bu sonuçlarla, geçmişi değil, geleceği seçtiğini gösterdi. Yüzde 13'lük bir azınlığın mensubu olan bir siyahı seçerek, ırk meselesini toplumu bölen bir unsur olmaktan çıkarp, biraraya getiren bir tutkal olarak kullanmayı seçti. Uluslararası sorunlar karşısında savaş ve sertlik politikasını değil, yumuşak gücü kullanmayı seçti. Küresel sorunlara burun bükmeyi değil, birlikte çözüm arama iradesini seçti. Ekonomik ve sosyal sorunlar karşısında "her koyun kendi bacağından asılır" anlayışını değil, kolektif

bir arayışı ve sosyal devleti seçti. Amerikan sistemi açısından bunlar devrim değilse bile oldukça radikal bir zihniyet değişimini ifade ediyor.

Amerikan seçmeni bunu yaparken, dünyanın dört bir yanından Obama'ya verilen desteği de görerek bir tercih yaptı. Dünyaya, adeta, "senin çığlığını da duyuyorum" mesajını verdi. ABD'nin dünyadaki konumunu ve son sekiz yılın Bush tarafından nasıl kötü yönetildiğini düşündüğümüzde bu seçimin nasıl küresel bir seçime dönüştüğünü anlamak kolaylaşıyor. Obama'nın, kendisinden beklenenlerin ne kadarını yaşama geçirebileceğini ve demokrat bir Kongre ile neler yapıp-yapamayacağını zaman gösterecek. Yine de, Obama'nın seçilmesinin ABD ve dünyada milyonlar, hatta milyarlarca insanın içinde umut yeşerten bir gelişme olduğu tespitini yapmamız gerekiyor.

Fazla hayale de kapılmayalım!

Aynı şekilde, Obama seçildi diye hayal dünyasında uzun bir yolculuğa çıkmanın da pek anlamı yok. Obama, elindeki sihirli değnekle, ABD'nin ve dünyanın sorunlarını bir çırpıda çözemeyecek. Eğer dünyaya bakışını, üslubunu ve çalışma disiplini bir sihirli değnek olarak görsek bile, bunlarla çözebileceği sorunlar çok sınırlı olacak. İçeride, her ne kadar ağırlığı demokrat olsa da, kendini tabandaki seçmene karşı sorumlu hisseden ve farklı menfaat odaklarını temsil eden bir Kongre ile çalışmak durumunda. Dışarıda ise, sekiz yıl boyunca sürekli olarak aşındırılmış ve

güvenirliği kalmamış bir ABD olarak, Irak, Afganistan, Pakistan, İran ve Rusya gibi ülkelerle ve terörizm, nükleer silahlanma, küresel ısınma, ekonomik kriz gibi birçok çetrefil sorunla boğuşacak.

Elbette Obama'nın önceliği ekonomi olacak. Seçimden sonra ilk toplantısını ekonomi kurmaylarıyla yapması bu konuda çok net bir mesaj verdi. Amerikan halkı evini, işini ve aşını ilgilendiren temel konularda kendisinden acil çözümler bekliyor. Ayrıca, Irak, Afganistan ve Pakistan konuları ile İran'ın nükleer programının durdurulması dış politika gündeminin en tepesinde yer alacak. Bunların hiç birinde çözüm kısa vadede ufukta görünmüyor. Ama çözüm doğrultusunda doğru yaklaşımların yaşama geçirilmesi umudunun belirmesi bile insanları heyecanlandırmaya yetti.

Türkiye ne yapmalı?

Türkiye'nin ne yapmaması gerektiğinden başlamak istiyorum. Obama'ya, sadece Ermeni sorunu ile ilgili olarak kampanyada söyledikleriyle sınırlı olarak bakmak en büyük yanlışımız olur. Muhtemelen, başkanlık koltuğuna oturduktan sonra bu konuya bakışı çok farklı olacaktır. Bakışı değişmese bile, bu konu, yapıcı bir şekilde ve Türkiye'nin önemini ve önceliklerini kavrayan büyük bir resmin parçası olarak ve Türkiye'yi en az rahatsız edecek bir şekilde gündeme gelecektir. Obama ve ekibinin Türkiye'ye attığı önem böyle bir yaklaşımın sinyallerini veriyor. Diğer yandan, seçim beyannamesinde Türkiye'nin AB

sürecine ve Kıbrıs'ta bir çözüm bulunmasına daha kuvvetle destek vereceğini iki ayrı başlık altında vurgulamasının önemli bir gelişme olduğunu belirtmek gerekiyor. Üstelik, bu konuda AB nezdinde kredibilite sahibi olacağını da unutmamak gerekiyor.

Türkiye olarak, duygusal bir tepkiyle küçük bir noktaya saplanıp kalmak yerine büyük resme odaklanıp, yapıcı ve aktif olmamız gereken bir dönemdeyiz. Öncelikle, komşularımızla ilişkisinde diyaloga ağırlık veren bir yönetim olacak Obama yönetimi. Rusya, İran, Suriye gibi ülkelerle bambaşka bir düzlemde ilişki kurulacak. Irak elbette Obama'nın önceliklerinin başında yer alacak. Ama, kampanyasının başında vurguladığı Irak'tan 18 ay içinde çıkma sözünü izleyen dönemde oldukça yumuşattığını ve Irak'taki gelişmelere ve komutanların tavsiyelerine bakacağım dediğini unutmayalım. Yani, Irak'ı, ne pahasına olursa olsun, geride ne kalırsa kalsın, arkasına bakmadan terkedecek bir yönetim olmayacak. Terörle mücadelede önceliği Afganistan ve Pakistan'a kaydıracağını da biliyoruz.

Bütün bu konularda ABD Türkiye ile çalışmak durumunda. Üstelik, Obama yönetimi bu konularda Türkiye'yi dinlemeye hazır bir yönetim olacak. Türkiye'nin önerilerine açık olduğu kadar, katkılarını ve elini taşın altına sokmasını bekleyen yeni bir yönetim bulacağız karşımızda. O halde zaman, derede boğulma zamanı değil, ortak gündemimizdeki konularla ilgili olarak yapıcı önerilerimizi geliştirip, Washington'un kapısını çalıp, eşit bir müttefik olarak ortak sorunlarımıza birlikte çözüm arama iradesine ve gücüne sahip

Merkez: 74 Meşrutiyet Caddesi Tepebaşı 80050 İstanbul Türkiye Tel: 90 212 249 1102 Faks: 90 212 249 0913

Washington D.C.: 1250 24th Street NW Suite 300 Washington D.C. 20037 U.S.A. Tel: 1 202 776 7770 Faks: 1 202 776 7771

Ankara: İran Caddesi No: 39/4 Gaziosmanpaşa 06700 Ankara Türkiye Tel: 90 312 468 1011 Faks: 90 312 428 8676

Avrupa Birliği: 13, Avenue des Gaulois, 1040 Brussels Belçika 32 2 736 4047 Faks: 32 2 736 3993

Berlin: Maerkisches Ufer 28 10179 Berlin Mitte Almanya Tel: 49 30 28 878 63 00 Faks: 49 30 28 878 63 99

Paris: 33 Rue de Galle 75116 Paris France Tel: 33 1 44 43 55 35 Faks: 33 1 44 43 55 46

Pekin: Lufthansa Center, EUCCC/S- 123 Liangmaqiao Rd. Chaoyang- Beijing 100016 Tel:861064622066 Faks:861064622067